

EN "ROCKSTUGA".

I MINNET SER JAG FRAMFÖR MIG ETT stort, lågt rum med öppen spis. Solen har knappt gått upp. Det är halfskymning inne, men kring en fladdrande eld, nästan inkrupna i elden och med en stor ullhög på en varm järnplåt emellan sig, sitta nio gummor och karda af alla krafter.

»Frun på herrgår'n» hade kallat gummorna samman till rockstuga.

Hon hade fått från Handarbetets Vänner i Stockholm en stor ullsäck med begäran, att hon om möjligt skulle skaffa spinner-skor till den.

Hon trodde, det skulle bli lätt nog, men det visade sig mer än svårt, och ullsäcken tyngde hårdt på hennes sinne.

Så fick hon ett råd: »Frun ska ställa till med »rockstuga» — så som de hade förr i världen. Då kan hon få ullen spunnen — annars går det aldrig».

Frun på herrgår'n blef glad och kallade samman till rockstuga. Många lyssnade och kommo.

Detta hände på Åmots bruk i Gestrikland för 5 år sedan. Spinningens konst lefde ännu kvar däruppe i skogstrakten, det behöfdes blott ett stänk af fästlig sällskaplighet, för att alla skulle vara villiga att bidra med sin hjälp vid den myckna ullens förvandling till garn.

En af gummorna ser ut, som om hon satt och red grensle öfver en stor bock. Men i stället för bockens hufvud har hon framför sig två väldiga kardor, som hon skrapar den hoptofvade ullen med, och smutsen från ullen växer sakta till riktiga drifvor på »bockens» rygg och hennes förkläde. Hon »skrubblar», det är själfva grofkardningen.

Efter skrubblingen plockas ullen. Den plockande sticker en stor ullhög under vänstra armen och nappar fort och behändigt ullen i små toppar, som kastas öfver handen ner på järnplåten. »En ska vara så kvick te nappa», säga gummorna, »att en på samma gång har sju toppar i vä're och den åttonde i nypa».

Finkardorna lämna ifrån sig ett fint och vackert

arbete. »Kiss, kiss», säga småbarnen, då de stryka öfver de mjuka, fjäderlätta ullrullarna.

Det samlas alltmera folk i stugan. Snart sitter rundt det stora rummet en rad af spinnrockssurrande gummor.

Det är ett skrapande, ett sorl och ett surr. Det är knappt möjligt för en mänsklig röst att göra sig hörd. Men desto flitigare arbetas det. Spinnrockshjulen tyckas kappas för att springa om tim-

marna, och under tiden lindar sig sakta och mjukt en fin, jämn ulltråd kring spinnrocksrullen.

Det ser ut, som om gummorna bara sutte och lekte. Det tycks vara så enkelt och roligt att ta den långa lätta kardan mellan fingrarna och låta den liksom af sig själf sno ut till en fin och jämn tråd.

Men försök! Det är riktigt bekymmersamt att komma underfund med konsten, och värst blir det, när kardan tar slut, och man skall skarfvä till en ny. Men det är äfven spännande, och man ger sig inte gärna. Och man blir ganska snart öfvertygad om, att ett roligare och vackrare arbete knappt kan finnas.

Karderskor och spinnerskor retas med hvarandra, och skämtet flyger rappt från grupp till grupp.

Midt på golfvet står ett bord med en hvit duk och på den en bunke full af doftande hyacinter jämte rader af kaffekoppar och brokiga lerfat med »dopp». — Det drickes och doppas och därefter fortsätter arbetet med förnyad fart.

Mammornas småbarn börja vimla omkring på golfvet. Flickorna krafla upp och sätta sig att karda, de med. Andra ha tagit sina stickstrumpor och sitta flitiga som stort folk. Och de allra minsta springa som handtlångare mellan kardhögarna och spinnerskorna.

Frun håller på att lära sig skrubbla. Hon rider på sin bock och blir alltmera stekt från elden, alltmera mör i armar och rygg, alltmera svart om fingrarna. Men det går bra till sist och hon är mycket glad, om hon får höra litet beröm. En sak får hon då fullt klar för sig under arbetet: att skrubbling och kardning är ett tungt och mödosamt göra.

Lillpojken hennes har kommit in som alla de andra barnen. Han är den minsta af dem alla men kanske den mest roade. Han pekar och ropar: »gumma, gumma». Han står på en stol och sjunger »bä, bä». Han gör så godt han kan för att roa de många främmande. Och då han skall gå för att sofva, stretar han emot och ropar ända in i sömnen: »gumma, gumma».

Dörren öppnas, och in stiga två små fjorton-åringar. De ha guitarrer med sig. De sätta sig vid bordet och sjunga sina visor för de arbetande. Deras röster äro späda och klara, — de ha litet svårt att öfverrösta skrapandet och surrandet, men de ge ändå stillhet och andakt, och tråden och hjulet löpa liksom mera i takt, både med hvarandra och den arbetandes tankar.

Spinnrocken blir så förunderligt lefvande tillsammans med toner. Man hör liksom generationers sånger och sagor genom den, och det är lätt att förstå, hur den skulle kunna blifva oss intim och kär, alldeles på samma sätt som skymningsbrasan och en väns hand. Den berättar med sin stilla och surrande röst långt och vackert för den, som vill höra på.

Det vore synd, om den ställdes att dammas öfver och glömmas bort uppe på vinden och slutligen hanna på vedbacken.

I rockstugan lider dagen framåt. Middagen är under glädje och skämt äten kring ett långt, blomsterbeplydt bord — och arbetet fortfar.

Nu ha spinnrocksrullarna blifvit så många, att frun får sätta sig och tvinna ihop två och två trådar till en. Det är litet kinkigt att få tvinningen jämn först, men snart går det som af sig själf.

Dessa tvinnade rullar förvandlas sedan på en »knäpphärfvel» till färdiga garnhärfvor.

Så väges garnet — och det är förunderligt! Med det flitiga arbete, som varit hela dagen kan ej beräknas, att hvar gumma på sju timmar hunnit karda, spinna och tvinna ihop mer än ett hekto färdigt garn. Så arbetsam är ullspinningen.

Alla äro dock nöjda med sin dag, och de skiljas under vänliga handtag och med öfverenskomelse att samlas igen nästa vecka för att möjligen få ett djupare hål i den väldiga säcken.

Och som sagoväsen, med spinnrockarna under armen, vandra gummorna hemåt i månskenet och snön.

Denna rockstuga efterföljdes af flera. Den stora säcken från Handarbetets Vänner återsändes snart, fylld af vackert, tvinnadt garn, men då hade vi alla fått lust att låta rockstugorna fortlefva. Sedan spanns det lin, hemvuxet, hemarbetadt, och då »frun på herrgår'n» nu ser på sina handdukar, väfda af rockstugugarnet, blir hennes hjärta varmt vid minnet af alla de goda och glada spinner-skorna på Åmots bruk.

ANNA WETTERGREN BEHM.